

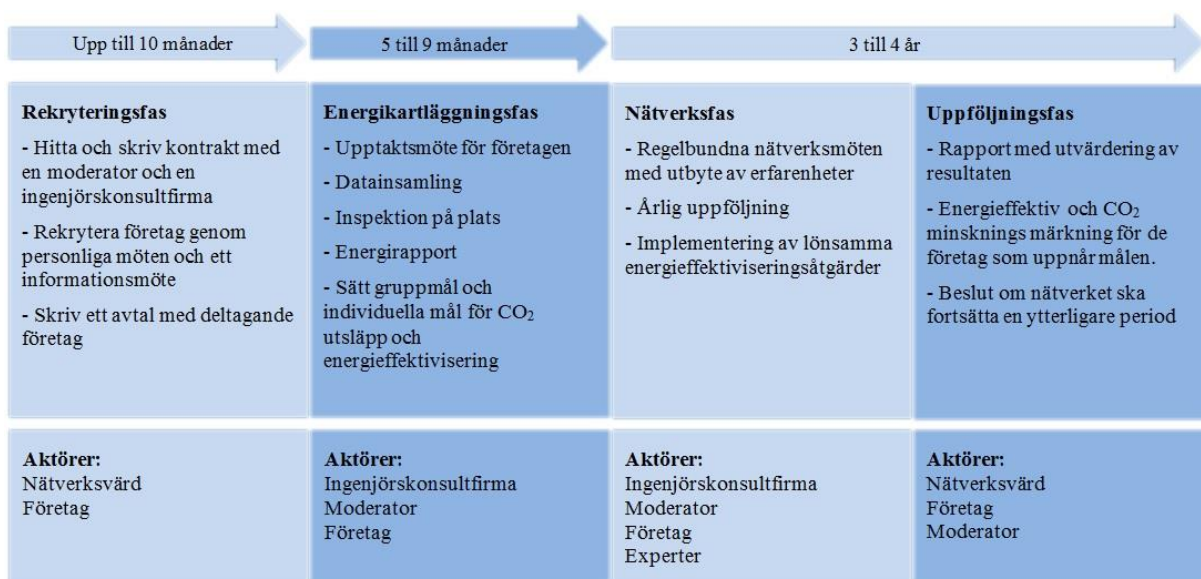
Nätverk för energieffektivisering motiverar företagen att uppnå resultat

Energieffektivisering utgör en viktig men outnyttjad strategi för att minska människans påverkan på klimatet och hushålla med jordens resurser. Företagsnätverk har i Tyskland och Schweiz visat sig vara ett framgångsrikt sätt att stötta icke energiintensiva företag i dess energieffektiviseringsarbete. De visar att man kan uppnå mycket med hjälp av samarbete mellan företag och den sociala motivationen de ger varandra när de tillsammans sätter tydliga mål att arbeta mot och regelbundet följer upp arbetet. Nu är det Sveriges tur att följa i deras fotspår.

I många företag är potentialen att förbättra energieffektiviseringen stor även om deras kärnverksamhet inte är energiintensiv. Låg prioriteringsgrad samt brist på tid, kunskap och kapital är barriärer som gör att många åtgärder för energieffektivisering inte implementeras även om de är lönsamma. För att hjälpa företagen att arbeta strukturerat mot ökad energieffektivisering och minskade CO₂ utsläpp har man i Tyskland och Schweiz framgångsrikt använt sig av nätverk för energieffektivisering. Dessa nätverk bygger på social motivation mellan de deltagande företagen att uppnå de satta målen. Detta för att öka prioriteringen av energieffektivisering i företaget samtidigt som deras transaktionskostnader minskar eftersom de får möjlighet att utbyta erfarenheter med varandra och får tillgång

till experter inom energieffektivisering.

I Schweiz började man använda sig av nätverk för energieffektivisering redan 1987. Tyskland inspirerades av de Schweiziska framgångarna och startade 2002 upp det första av de ca 50 regionala ”Learning Energy Efficiency Networks” som finns runt om i Tyskland idag. Nu kan Sverige följa i Tysklands och Schweiz fotspår och utveckla nätverk för energieffektivisering för att komplettera de energikartläggningar som finns och hjälpa företag att implementera fler åtgärder för energieffektivisering. En god anledning till att snegla på arbetet i just dessa länder är att dess nätverk har uppvisat goda resultat med en fördubbling i förbättrad energieffektivisering bland de deltagande företagen jämfört övriga industrin.

Modell över hur faserna i ett svenskt nätverk kan se ut och över hur lång tidsperiod de sträcker sig. Modellen visar även vilka aktörer som är aktiva i de olika faserna.

En kartläggning av de tyska och schweiziska nätverken tillsammans med intervjuer med aktörer och deltagare visar på vikten av en tydlig struktur. I båda länderna tycker man att de viktigaste byggstenarna i ett nätverk är: en personlig rekryteringsprocess, tydligt satta mål för företagen, regelbundna nätverksträffar och kontinuerlig uppföljning av företagens arbete.

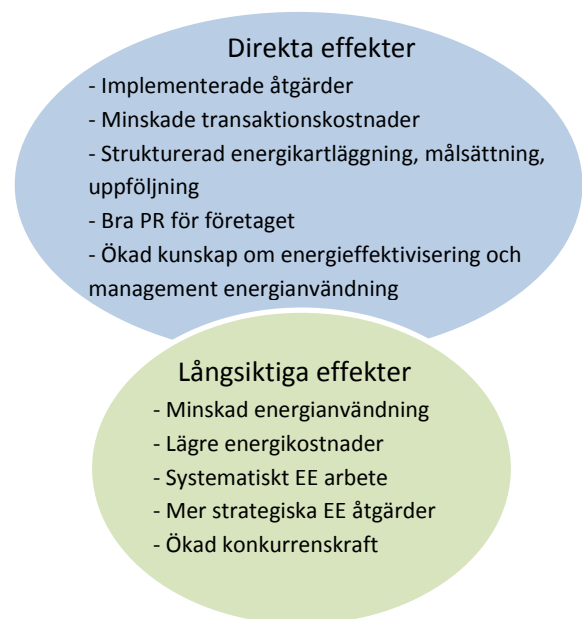
Redan under rekryteringsprocessen sätts förutsättningarna för hur framgångsrika nätverken kommer att bli. Utan en nätverksvärd som är känd och respekterad av företagen i regionen är det svårt att få företagen att bli intresserade av att gå med. Nätverksvärden bör sedan sköta rekryteringen genom personliga möten med energiansvariga och företagsledningarna.

Inte förrän 10-15 företag har skrivit under på att de vill delta i nätverket bör de energikartläggningarna som målen är baserade på utföras. Både individuella mål för deltagarna samt ett gemensamt nätverksmål sätts för energieffektivisering och CO₂ utsläpp. Det gemensamma målet är ett av de viktigaste elementen i nätverken genom det sociala tryck det sätter på företagen att implementera åtgärder för energieffektivisering. Målen är också ett viktigt verktyg för att sätta press på företagsledningen och göra energieffektivisering en mer strategisk fråga i företaget. Målen sätts genomgående i procent eller kWh för att tydligt kunna följas upp och jämföras.

När alla företag har genomgått energikartläggningar och alla har enats och skrivit under på målen börjar en nätverksfas som pågår under cirka 4 år. Under denna period hålls regelbundna nätverksmöten ute på de deltagande företagen var tredje till var fjärde månad under ledning av en erfaren moderator. Under dessa möten har företagen möjlighet att utbyta erfarenheter med varandra och få information om relevanta energieffektiviseringsämnen av experter. Nätverksmötena sätter också tryck på

företagen att kontinuerligt jobba mot att uppnå sina mål och implementera åtgärder för energieffektivisering då de under mötena måste rapportera sina framsteg.

Under nätverksfasen sker även årlig uppföljning där alla implementerade åtgärder och energianvändningen måste inrapporteras i siffror till nätverksvärden. Detta för att kunna kontrollera och sätta press på företagen att uppnå målen.

Fördelar för företagen med att delta i ett energieffektiviseringsnätverk

Dessa idéer hämtade från de tyska och schweiziska nätverken kan med fördel utnyttjas för att starta upp ett svenskt pilotprojekt. Ett pilotprojekt ger en möjlighet att vidare anpassa modellen efter svenska förutsättningar för att sedan kunna sprida nätverken över landet. Dessa nätverk har då möjlighet att fungera som ett komplement till de bidrag som idag ges för energikartläggning, för att öka antalet implementerade energieffektiviseringsåtgärder i landets företag. Idéerna kan också användas för att utveckla befintliga nätverk i Sverige, då många rapporter visat att de ofta saknar uppföljning och tydlig struktur.

Nätverk för energieffektivisering utgör en möjlighet att engagera och sätta press på företag att lära och dela med sig av sina kunskaper för att minska energislöseri och

klimatpåverkan, samtidigt som företagens och regionens profil förbättras och pengar sparas.

Nätverken har en potential att hjälpa företag att utvecklas mot en kultur där

energieffektivisering är en prioriterad och strategisk fråga för företagsledningar.

Malin Aldenius, 16 februari, 2015